Rok XII. Nr. 317 (3562) Wilno, Poniedziałek 18 Listopada 1935 r. Cena 15 groszy

KURJER WILEŃSKI

NIEZALEŻNY DZIENNIK DEMOKRATYCZNY

W jaki sposób zrównoważono budżet na rok 1936—37

WARSZAWA. (Pat). Jak już donosiliśmy. uchwalony na ostatniem posiedzeniu Rady Ministrów nowy preliminarz budżetowy na rok 1936-37 jest całkowicie zrównoważony. Równowaga ta zabezpieczona została przy pomocy 2-ch metod.

1) w porównaniu z budżetem na rok 1935-36 **urealnione zostały wszystkie pozycje budżetu zarówno w dochodach jak i rozchodach.** Urealnienie to wyraziło się między in. w zmniejszeniu o około 180 miljonów ogólnej kwoty dochodów, preliminowanych w budżecie tegorocznym, oraz w podwyższeniu wydatków w tych wszystkich działach budżetu, w których ze względu na konieczność wypełnienia przez państwo jego zadań i zobowiązań — wydatki preliminowane były dotychczas za nisko. W ten sposób urealniono m. in. wydatki na emerytury i na obsługę długów, przewidując w szczególności odpowiednie kwoty na obsługę 3-procentowej premjowej pożyczki inwestycyjnej.

2) celem zabezpieczenia rzeczywistej równowagi budżetowej, **dokonano w nowym budżecie szeregu skreśleń i oszczędności, przedewszystkiem w wydatkach rzeczowych,** oraz w tych wszystkich pozycjach, których zmniejszenie było możliwe bez szkody dla podstawowych funkcyj administracji państwowej, a następnie wprowadzono do budżetu oszczędności i nowe dochody, które uzyskano na podstawie uchwalonych już przez Radę Ministrów dekretów.

Dokonane oszczędności są duże. Nie dotknęły one jednak zupełnie budżetu ministerstwa spraw wojskowych i tylko nieznacznie dotknęły budżet ministerstwa W. R. i O. P., który zmniejszono o zaledwie około 1 procent. Redukcja ta nie pociągnie za sobą ani zmniejszenia liczby szkół, ani też liczby nauczycieli i liczby dzieci, kształcących się w szkołach państwowych.

Preliminarz budżetowy na rok 1936-37 zamyka się **po stronie dochodów ogólną kwotą zł. 2.237. 171 tys. i po stronie wydatków kwotą zł. 2.237.121 tys.,** daje więc pewną niewielką nadwyżkę dochodów nad wydatkami. Zarówno dochody jak i wydatki w nowym budżecie większe są od dochodów i wydatków budżetu tegorocznego. Są to jednak zwiększenia pozorne, spowodowane tem, że—w odróżnieniu od dotychczasowych budżetów **— nowy preliminarz obejmuje nietylko dochody i wydatki brutto administracji, lecz również wpływy i rozchody funduszów** z wyjątkiem funduszu kwaterunkowego wojskowego i funduszu pracy, które nadal wejdą do budżetu saldami netto.

Jeśli od wyżej wymienionych cyfr odejmie się sumę brutto rozchodów i wpływów funduszów, wówczas porównywalne z budżetem na rok 1935-36 sumy wydatków i dochodów na rok 1936-37 wyniosą około 2.145.000 tys. zł. Suma ta w wydatkach jest mniejsza w porównaniu z budżetem tegorocznym o przeszło 23 miljonów z tem jednak, że obcięcia w poszczególnych pozycjach są znacznie poważniejsze, a różnicę zmniejsza fakt urealnienia wydatków.

Ogólny bowiem budżet dotychczasowych wydatków zmniejszony został wskutek dokonanych oszczędności i skreśleń o około 46 miljonów zł. ponieważ jednak jednocześnie urealniono wydatki na emerytury i obsługę z długów, zwiększając wydatki w obu tych działach o 23 miljony zł., **różnica globalnej kwoty wydatków w nowym budżecie, w porównaniu z budżetem wykonywanym obecnie, wyraża się zmniejszeniem wydatków o wymienioną powyżej kwotę 23 miljonów złotych.**

Jeśli chodzi o budżet dochodów, to został on najpierw zmniejszony o około 180 milj. zł. w pozycjach dotychczasowych wpływów niedostatecznie ściśle obliczonych i przy uwzględnieniu zmian w gospodarstwie społecznem, a jednocześnie **zwiększony został o sumę powyżej 300 milj. zł.** wprowadzoną do budżetu **tytułem nadzwyczajnego podatku od wynagrodzeń, podwyższenia podatku dochodowego oraz wpłat do skarbu państwa przedsiębiorstw „polskie koleje państwowe" i „polska poczta. telegraf i telefon".** Wpływy z tytułu wpłat tych przedsiębiorstw uzyskane zostaną przez przerzucenie ich inwestycyj. pokrywanych dotychczas z normalnych wpływów eksploatacyjnych, na operacje kredytowe, jako bardziej właściwe dla tego rodzaju wydatków z punktu widzenia racjonalnej polityki budżetowej.

Te wszystkie zmiany pozwoliły na ustalenie przez rząd budżetu całkowicie zrównoważonego. W najbliższym czasie Rada Ministrów rozpatrzy przygotowany projekt ustawy skarbowej na rok budżetowy 1936-37, poczem projekt ten wraz z uchwalonym preliminarzem wniesiony zostanie do izb ustawodawczych.

SYTUACJA W ETJOPJI

Zmiana naczelnego wodza armji włoskiej w Abisynji

ASMARA. (Pat). Mianowanie marszałka Badoglio na miejsce gen. de Bono nie było niespodzianką dla głównej kwatery włoskiej, gdyż od czasu inspekcji marsz. Badoglio pogłoski na ten temat krążyły nieustannie, pomimo wszelkich zaprzeczeń. Sądzą tu, że przeważyła opinja, iż wojska pierwszej linji mogą obejść się żywnością i zasobami miejscowemi w pierwszej fazie okupacji i że przeto powolne tempo marszu obliczone na budowę dróg jest nieuzasadnione. Stronnicy przyśpieszenia pochodu naprzód wskazują, że oddziały czołowe składają się z tubylców, dla których nie potrzeba nic oprócz herbaty. cukru a także miejscowej kukurydzy.

ADDIS ABEBA (Pat) Z okazji nominacji marszałka Badoglio, w kołach dyplomacji i w kolonji europejskiej snują różne domysły co do zbliżających się wydarzeń strategicznych.

Wszyscy podzielają zdanie, iż **marszałek Badoglio działać będzie szybko,** chcąc osiągnąć **połączenie frontu erytrejskiego z somalijskim** przed okresem deszczów.

WARSZAWA (Pat) — Według wiadomości ze źródeł angielskich, francuskich, niemieckich, włoskich i abisyńskich, PAT. podaje następujący komunikat o sytuacji na frontach Abisynji w dniu 17 listopada:

Na froncie północnym korpus gen. Maravigna wyciągnął swe linje naprzód w górę rzeki Takazze. W marszu tym wojska włoskie nieustannie niepokojone są przez niespodziewane ataki oddziałów abisyńskich. Według informacyj francuskich, w jednym z takich ataków pod Tahuna oddział włoski poniósł ciężkie straty. Według informacyj włoskich, arjergardy abisyńskie cofają się za rzekę Takazze, a w jednej z walk nad tą rzeką Włosi wzięli do niewoli dowódcę oddziału arjergardy. Według informacyj niemieckich. pod Antale Abisyńczycy uszkodzili samolot włoski. który zdołał jednak lądować przymusowo na linjach włoskich koło Makalle. Antale jest już podobno ewakuowane przez Abisyńczyków. Włoskie wywiady lotnicze sięgały dziś do jeziora Ascianga.

Na froncie południowym wojska włoskie posuwały się dziś bardzo powoli naprzód wzdłuż rzeki Fa-fan, tocząc nieustannie walki z oddziałami abisyńskiemi. W Addis Abebie spodziewają się w dalszym ciągu większej bitwy pod Daggahbur.

„18 listopada datą hańby w dziejach świata"

Uchwały Wielkiej Rady Faszystowskiej

RZYM. (Pat). Agencja Stefani donosi: Wczoraj wieczorem odbyło się posiedzenie wielkiej rady faszystowskiej. Prezydent senatu Federzoni w imieniu swojem i innych członków rady zgłosił wniosek, w którym rada, wita z entuzjazmem w Mussolinim tego, który urzeczywistnia najwyższe prawa narodu w Afryce, nieodzownie dla jego przyszłości. We wniosku stwierdza się, że **wszyscy Włosi bez zastrzeżeń ufają dziełu Duce, są gotowi dla wszelkich poświęceń, aby osiągnąć nieodzowny cel.**

Sekretarz partji Starace zaproponował uchwalenie powitania koleżeńskiego dla marszałka de Bone i bojowników o nowe Włochy faszystowskie, którzy w wyprawie afrykańskiej zachowali nienaruszony duch rewolucji i z bronią wyzwoleńczą niesmiertelnej cywilizacji rzymskiej. Rada uchwaliła przez aklamację oba wnioski.

RZYM (Pat). — Agencja Stefani donosi: na posiedzeniu wielkiej rady faszystowskiej Mussolini przedstawił obszerne sprawozdanie o położeniu Włoch w przededniu sankcyj. Po dyskusji nad tem sprawozdaniem uchwalono rezolucję następującą: Wielka rada faszystowska zgromadzona w przededniu zastosowania t. zw. sankcyj przeciw Włochom, oświadcza, iż **data 18 listopada 1935 r. jest datą hańby i niesprawiedliwości w dziejach świata,** potępia sankcje dotąd nigdy nie stosowane. jako próbę zdławienia życia gospodarczego narodu włoskiego i czczą **próbę poniżenia go, aby mu przeszkodzić w realizacji jego ideałów i potrzeb życiowych.** Wielka rada faszystowska podkreśla z uznaniem przykładny spokój i dyscyplinę, którą okazuje naród włoski, świadomy swojego przeznaczenia dziejowego i **wzywa do przeciwstawienia się sankcjom najbardziej bezwzględnie,** mobilizując z pomocą organów reżimu z całą energją moralną i zasoby materjalne narodu, wzywa Włochów do wywieszania sztandarów.

Na 24 godziny w dniu 18 listopada. postanawia zwołać do Rzymu na 1 grudnia 94 komitety prowincjonalne kobiet matek i wdów po poległych w wielkiej wojnie dla **skoordynowania i wzmocnienia oporu, w którym główna rola przypada kobiecie włoskiej,** nakazuje wyryć na ratuszach w całych Włoszech napisy. które stanowić będą na wieki wspomnienie o niesprawiedliwości wyrządzonej Włochom. którym tyle zawdzięcza cywilizacja całego świata. **wyraża sympatję państwom, które odmówiły udziału w sankcjach,** pracowały na rzecz pokoju i dały tem wyraz uczuciom narodów.

Konferencja niemieckiego ambasadora z Mussolinim

PARYŻ, (PAT). — Agencja Havasa donosi z Rzymu, że Mussolini konferował dziś z ambasadorem Niemiec w Rzymie von Hasselem.

W kołach dyplomatycznych nadają tej rozmowie duże znaczenie. Jedni są dzą, że w czasie konferencji poruszano tylko stosunki gospodarcze włosko — niemieckie, natomiast inni są zdania, że zagadnienia te nie były wysuwane w rozmowie na plan pierwszy.

Obrady zjazdu Polskich Zw. Obrońców Ojczyzny

WARSZAWA (Pat) — Dziś obradował w Warszawie 7-my Walny Zjazd Delegatów Federacji P. Z. O. O.

O godz. 12-ej w sali Rady Miejskiej odbyło się oficjalne otwarcie Zjazdu. Salę obrad udekorowano flagami 11-tu państw, należących do Fidac'u. Na otwarcie Zjazdu przybyli członkowie rządu z p. premjerem Marjanem Kościałkowskim, reprezentującym P. Prezydenta. R. P., członkowie korpusu dyplomatycznego, posłowie i sentorowie, przedstawiciele władz miejskich, delegacja kombatantów francuskich oraz delegaci na Zjazd w liczbie około 300 osób.

Z chwilą wejścia na salę p. premjera. orkiestra odegrała hymn narodowy, poczem prezes Federacji min. Górecki otworzył Zjazd krótkiem przemówieniem. które zakończył okrzykiem na cześć Pana Prezydenta R. P.

Skolei sekretarz generalny Federacji pos. Jan Walewski złożył hołd hetmanom i wodzom narodu. Po oddaniu hołdu orkiestra odegrała hymn narodowy.

W dalszym ciągu uroczystości zjazdowej wygłosił dłuższe przemówienie min. Górecki.

Po przemówieniu tem orkiestra odegrała hymny wszystkich państw, należących do Fidac'u w liczbie 11-tu.

W imieniu rządu Zjazd powitał p. minister Poczt i Telegrafów inż. E. Kaliński. W imieniu prezesa Fidac'u A. van der Buch'a i kombatantów fraucuskich przewodniczący delegacji kombatantów francuskich Jan Desbons. Przemówienie swe p. Jan Desbons zakończył okrzykiem po polsku: niech żyje Polska.

WARSZAWA (Pat) — Po południu toczyły się dalsze obrady Walnego Zjazdu Federacji P. Z. O. O. Wysłuchano szeregu referatów. poczem dokonano wyboru nowych władz i udzielono absolutorjum dotychczasowemu zarządowi. NA PREZESA FEDERACJI PONOWNIE OBRANO PRZEZ AKLAMACJĘ MIN. GEN. R. GÓRECKIEGO. Również w dotychczasowym składzie obrano komisję rewizyjną i sąd koleżeński. W zakończeniu obrad po uchwaleniu DEPESZ DO PANA PREZYDENTA R. P., MARSZAŁKOWEJ PIŁSUDSKIEJ. GEN. RYDZA-ŚMIGŁEGO I PREMJERA KOŚCIAŁKOWSKIEGO zebrani uchwalili szereg rezolucyj. W jednej z nich zebrani oświadczają, że Federacja w swej publicznej pracy będzie się powodowała wyłącznie ideologją Marszałka Piłsudskiego, uważając drogę, wskazaną przez Wodza Narodu, za jedyną właściwą i prowadzącą do celu, jakim jest wielka i potężna Polska. Zjazd stwierdza, że w chwili obecnej, gdy państwo nasze narówni z całym światem przeżywa wielkie trudności gospodarcze. POTRZEBNA JEST SZCZEGÓLNIE PEŁNA I HARMONIJNA WSPÓŁPRACA CAŁEGO SPOŁECZEŃSTWA Z RZĄDEM DLA PRZEŁAMANIA KRYZYSU I ODBUDOWY GOSPODARKI NARODOWEJ.

Sesja Rady Naczelnej Światowego Związku Polaków

KRAKÓW (Pat) — Dzisiaj rozpoczęły się w Krakowie dwudniowe obrady sesji Rady Naczelnej Światowego Związku Polaków z Zagranicy, poprzedzone uroczystem nabożeństwem w katedrze wawelskiej.

Niemiec Baldszus utworzy Dyrektorjat Kłajpedy

BERLIN. (Pat). Z Kowna donoszą: Gubernator Kłajpedy powierzył skolei misję utworzenia dyrektorjum kłajpedzkiego prezydentowi sejmiku kłajpedzkiego. członkowi listy niemieckiej Baldszusowi.

Utworzenie stowarzyszenia współpracy kulturalnej niemiecko-francuskiej

PARYŻ, (PAT). — W związku z pobytem w Paryżu p. Abetza, jak informuje „Petit Journal", odbyło się w jednym z hoteli paryskich zebranie, w którem wzięło udział około 60 przedstawicieli kół literackich, dziennikarskich i stowarzyszeń b kombatantów. Celem tego zebrania było przyjęcie do wiadomości utworzenia w Berlinie stowarzyszenia, mającego na celu popierania stosunków kulturalnych z Francją i rozważanie możliwości utworzenia w Paryżu analogicznego towarzystwa.

W zebraniu wzięli udział m. in., przewodniczący unji federacji b. kombatantów Pichot, przywódca unji narodowej b. kombatantów dep. Goy, redaktor „Information" Brinon, literaci Drieu la Rochelleb i Paul Morand. Celem tworzącego się komitetu będzie organizowanie kontaktów kulturalnych między Francją a Niemcami przy wystrzeganiu się jednak wszelkiej polityki.

W dniu święta Łotwy

Dzień 18 listopada 1918 r. — data proklamowania niepodległości Łotwy— jest właściwie początkiem historji **państwa łotewskiego.**

Historja **narodu** łotewskiego, to jed-

ALBERT KWIESIS
prezydent Łotwy.

no nieprzerwane pasmo cierpień i udręki. Kraj grabiony i rabowany, lud dziesiątkowany, wyrzynany, uprowadzany w jasyr, w ostatnich czasach germanizowany i rusyfikowany przemocą.

Rzecz jasna, że taki los narodu, który pomimo wszelkich przeciwności zachował swoją odrębność narodową, zachował język i kulturę ludową wraz z żywem pragnieniem wolności, musiał budzić współczucie i sympatję dla siebie, zwłaszcza u narodów, których droga po przez wieki również nie była różami wysypana. A więc przedewszystkiem u Polaków.

Tu więc mamy psychologiczne przesłanki sympatji dla narodu łotewskiego u Polaków. Na nich opierając się mógł Naczelny Wódz Józef Piłsudski w roku 1920 wydać rozkaz zajęcia Dyneburga. Było to nowe wcielenie w czyn pięknego hasła „Za naszą i waszą wolność". Był to zarazem przykład najczystszego idealizmu w stosunkach międzynarodowych i największej bezinteresowności. Z zajętych terytorjów Polska nie zatrzymała nic; przeciwnie oddała Łotyszom nie tylko Dyneburg, ale i kilka pogranicznych czysto polskich gmin. Nie przypuszczała wówczas, by kiedykolwiek ludności polskiej mogła się dziać krzywda w państwie łotewskiem.

Stosunki polsko - łotewskie po zgromieniu bolszewików układały się bardzo obiecująco. Ś. p. minister spraw zagranicznych Łotwy Zygfryd Meierovits był mężem, który potrafił ujmować problematy międzynarodowe ze stanowiska szerszego. Dążył do realizacji **wielkich koncepcyj**, któreby zabezpieczyły Łotwę (ściśle sprzymierzoną z Polską i innemi państwami bałtyckiemi) nazawsze przed możliwością utraty niepodległości. Z drugiej strony stosunki wewnętrzne w republice łotewskiej układały się w ten sposób, iż zdawało się, że ludność polska, dość licznie w Łotwie zamieszkała, będzie mogła pielęgnować swoją kulturę narodową, zachowując jednocześnie wobec Łotwy najdalej posuniętą lojalność. Niestety, stosunki takie, które rokowały młodemu państwu piękną przyszłość, nie trwały długo. Coraz śmielej dochodziły do głosu elementy jaskrawo nacjonalistyczne, coraz więcej było oznak, że kurs wobec mniejszości polskiej ulega zmianie. Zaczęły się posądzania o chęć polonizacji Łatgalczyków, areszty, zamykania szkół polskich i t. p.

Wreszcie nastąpił przewrót 15 maja 1934 r. Parlament został zamknięty, rządy sprawuje po dyktatorsku premjer Ulmanis. Wkrótce potem coraz częściej zaczęły nas dochodzić skargi zza kordonu łotewskiego.

Przykładem tego, jak bezsensowne są nieraz represje rządu łotewskiego wobec Polaków, jest wiadomość, którą po dajemy obok. Ni z tego ni z owego, bez podania żadnego powodu, (jakiś powód możnaby wymyśleć) zostaje odebrany na terytorjum Łotwy debit „Kurjerowi Wileńskiemu", a więc pismu, które, jak ogólnie wiadomo, zawsze odnosiło się do Łotwy nie tylko z zachowaniem najdalej idącego objektywizmu, ale i z niekłamaną sympatją.

Możnaby nawet powiedzieć więcej. „Kurjer Wileński" był z całej prasy polskiej bodaj najwymowniejszy w swej dla narodu łotewskiego sympatji, był **najcierpliwszy** gdy zaczęły z Łotwy przychodzić wiadomości o pogarszającym się losie ludności polskiej.

Ale rząd łotewski uważa widocznie, że w Łotwie nie może się pojawić żadne słowo krytyczne, choćby pochodziło z zewnątrz. Reżim p. Ulmanisa jest nietykalny i nieomylny. Nawet uczuć Polaków w Łotwie mamy nie widzieć i przemilczać go.

To są bardzo szczególne sposoby kultywowania dobrych stosunków. Dla nas **nie są one do przyjęcia.** Odebranie debitu „Kurjerowi Wileńskiemu" nie wpłynie w najmniejszym stopniu ani na naszą zdecydowanie ujemny stosunek do polityki antypolskiej uprawianej przez rząd p. Ulmanisa, ani — z drugiej strony — na nasze niezmienne sympatje dla **narodu łotewskiego**, któremu, jak za lat poprzednich, przesyłamy i tym razem życzenia najlepszej przyszłości.

Ś. P.

ALEKSANDER KARNICKI

Profesor Doktór Med. Dyrektor Szkoły Położnych

po krótkich i ciężkich cierpieniach zmarł dn. 16 listopada 1935 r. w wieku lat 63.

Wyprowadzenie zwłok z domu żałoby przy ul. 3-go Maja nr. 11 m. 3 do kościoła św. Jakóba odbędzie się dn. 18 b. m. o godz. 6-ej wiecz. Nabożeństwo żałobne dn. 19 b. m. o godz. 10-ej rano, poczem nastąpi pogrzeb na cmentrzu Rossa,

o czem zawiadamiają pogrążeni w nieutulonym żalu

ŻONA i SYN

---

† Ś. P.

Doktór Medycyny

ALEKSANDER KARNICKI

Członek Klubu Lekarzy Polskich

zmarł nagle w dniu 16 listopada 1935 roku,

o czem w głębokim smutku zawiadamia

KLUB LEKARZY POLSKICH w WILNIE

„Kurjer Wileński" zabroniony w Łotwie na przeciąg 1 miesiąca

W dniu 14 bm. w numerze 260 łotewskiego dziennika urzędowego ukazało się rozporządzenie, podpisane przez wice-ministra spraw wewnętrznych A. Berzinia, a dotyczące rozpowszechniania na Łotwie „Kurjera Wileńskiego".

Rozporządzenie to brzmi, jak następuje: „Biorąc za podstawę prawo o handlu wytwórczością instytucyj poligraficz nych, zawiadamiam, że, zgodnie z prawem prasowem, zabraniam na przeciąg 1 miesiąca, od dnia 13 listopada b. r., wwozić oraz rozpowszechniać w Łotwie pismo „Kurjer Wileński".

Rozporządzenie nie podaje motywów jakie powodowały ministerstwo przy powzięciu powyższej decyzji.

Uroczystość polsko - amerykańska

w Krakowie i na Kopcu Marszałka

KRAKÓW.(Pat). Dziś w Krakowie odbyła się podniosła uroczystość złożenia na kopcu Józefa Piłsudskiego na Sowińcu ziemi ze wszystkich stanów oraz historycznych miejsc, związanych z pamięcią walk o niepodległość stanów zjednoczonych, w których udział brali nasi bohaterzy narodowi na ziemiach amerykańskich.

Na uroczystość tę przybył do Krakowa, jako zastępca Pana Prezydenta Stanów Zjednoczonych A. P., ambasador amerykański p. Cudahy w towarzystwie radcy ambasady p. Nielsena i attache wojskowego płk. Gilmara.

Przybyło również kilku dziennikarzy zagranicznych.

Po południu na Sowińcu, ozdobionym masztami o flagach państwowych odbyła się uroczystość złożenia ziemi z 53 Stanów Ameryki Północnej, w tem ziemi z mogiły Lincelna, oraz z wysp filipińskich i hawajskich.

BIBLJOTEKA WILEŃSKA

Nr. 6. Irena Zaleska-Stankiewiczowa. Pensje Żeńskie w Wilnie 1795 — 1830 r. Wilno 1935 Wydawnictwo Magistratu m. Wilna.

Powoli kompletują się wiadomości o przeszłości naszego grodu; młodzi historycy szperają w archiwach i wydobywają ślady kultury i obrazy życia z od wielu pokoleń. Ostatni tom Bibljoteki Magistrackiej przynosi bardzo wyczerpujący, dokumentami poparty obraz żeńskich zakładów naukowych na przestrzeni 35 lat w epoce przełomowej, od wychowania klasztornego do „pensjonów" świeckich, uwzględniających coś więcej, niż robótki, katechizm i klawicymbał. Rządowych szkół dla kobiet nie uwzględniła Komisja Edukacyjna i tylko istniały prywatne zakłady. Najdawniejszą, na wysokim, (ówcześnie) poziomie, położoną była pensja pp. D'Abry et warta w 1790 r. Prócz tej czynne były równie długo, t. j. przeszło 30 lat, pensje Bykowskiej, Łabowskich, Hausztejnów, Deybelów (rodziców słynnej Ksawery, „księżniczki Izraelu" Towiańskiego, Egerji mistycznej Mickiewicza w Paryżu), Bobrowskiej, Hermanów, Kulikowskiej, które trwały lat 10—15—20 było też ze sześć pensyj klasztornych, z których największą sławą cieszyła się zasłużona pensja PP. Wizytek. Uczenie było po 15 i mniej. U Wizytek natomiast aż 60 było uczenic. Najwięcej, aż 40, u Kruhelskiej, bo tam opłata była najtańsza tylko 70 rb. srebrnych, podczas gdy u takich Deybelów do 300 rb. sięgała.

Stosunek do najwyższych władz oświatowych w kraju, a więc do Okręgu Naukowego i jego wyrazu najwyższego, do Uniwersytetu, był dość luźny: zasadział się na składaniu rocznych lub półrocznych raportów, dość ogólnikowych, a nagół w stosunkach tych panował chaos. Dopiero wizytator okręgu wileńskiego Podczaszyński w 1826 r. zwrócił pilniejszą uwagę na wychowanie przyszłych obywatelek. Projektuje komitet kontrolujący i ustawę, ale nie doszły te rzeczy do skutku, wojna 31 roku przerwała wiele objawów życia kulturalnego na Litwie. Na bogatszych pensjach uczennice przywozić musiały obfitą wyprawę, pościel i zastawę stołową, która zostawała w zakładzie na pamiątkę. Przeważnie dyrektorami pensyj bywali cudzoziemcy, żeniący się z miejscowemi nauczycielkami, nierzadko z uczenicami, które w danym zakładzie przygotowały się do pracy pedagogicznej. Łabowscy, Hausztejnowie, Albina Deyblowa zasłużyli na pochwały zwierzchności, również Bykowski. Kozłowska, otrzymują słowa uznania za pracę pedagogiczną i dobry wpływ na panny wychowujące się w ich zakładach. Nagół widać ze strony właścicieli zakładów pilność w dobieraniu dobrych sił nauczycielskich, sięgają nawet do Uniwersytetu po wykładowców.

Uczono nauki obywatelskiej, gramatyki polskiej i rosyjskiej, historji, literatury polskiej i rosyjskiej, pisania listów polskich, (pisywano przeważnie po francusku), ale były i wykłady geografji, kosmogonji, arytmetyki, zoologji, botaniki, ogrodnictwa, gospodarki kobiecej. Duży nacisk kładziono na naukę moralną, posługiwano się do tych wykładów „Pamiątką po dobrej Matce". Klementyny z Tańskich Hoffmanowej i „Przestrogami" Krasińskiego. Język: francuski rosyjski i niemiecki były uwzględniane w różnych propercjach, najwięcej pisano w języku francuskim, niemieckim, a polski stał na 3-m miejscu! Również historja i literatura krajowa nie były tak uwzględnione, jakby należało. Były roboty ręczne, często praktycznie stosowane, nauka tańca i gry na fortepianie.

Duży rozdział poświęca autorka omawianiu podręczników używanych w „pensjonach" żeńskich w Wilnie. Przeważnie, zwłaszcza co do nauki religji, są to dzieła cudzoziemców, ale nagół wzorowano się na szkołach powiatowych i gimnazjach żeńskich, a uwzględniano chętnie twórczość pedagogiczną miejscową. Po 1820 r. zauważyć można zwrot ku polskości w naukach, podręcznikach i w ogólnem duchu nauczania. Niestety, rok 1831 wszystko to zatamował i zniszczył szkolnictwo żeńskie, zmuszając je wejść w podziemia konspiracyjnych pensyj. Reasumując, autorka określa wychowanie religijno-moralne jako stojące na pierwszem miejscu w zakładach: wspólne życie, prawie rodzinne, mała ilość uczenic, bezpośredniość stosunków pomiędzy nauczycielkami i pannienkami, wreszcie jednolita prawie sfera, (pensje różniczkowały się stanowo), dawały możność jednolitego oddziaływania. Strona praktyczna była też uwzględniana, panienki wciągane były do zajęć domowych, do zarządu kuchnią i gospodarstwem, by umiały potem jako panie domu dawać sobie rady z rachunkami i przepisami domowej apteczki i kuchni. Dużo gorzej było z wychowaniem fizycznem, mimo że dr. Becu pisze rozprawę „O higjenie pensji dla panien" i rozpa-

STRZELCY MASZERUJĄ...

Pierwsze Święto Niepodległości bez Jej Twórcy

(Skrót przemówienia prof. W. Kwiatkowskiego na akademji ku uczczeniu Święta Niepodległości w dniu 11 b. m. w Wilnie)

Kiedy mam zabrać głos na akademji Z. S. na tej akademji, urządzonej staraniem wszystkich organizacyj, stojących na gruncie wytrwałej pracy dla Państwa, miotają mną sprzeczne uczucia. Mam mówić w imieniu tego Związku, który z dziejami walki o niepodległość związał się bardzo silnie, który silnie stanął przy boku Twórcy tej niepodległości, na Jego rozkaz stworzony, który wyłonił z siebie krwawiące się w bojach Legjony i oczyszczającą kraj z wroga P. O. W. Dzień dzisiejszy dla nas, lecz nietylko dla nas, bo dla wszystkich obywateli Państwa Polskiego, powinien być najradośniejszym dniem w roku.

I takim był dotąd. Za każdem przyjściem swojem niósł coraz większą radość, bo coraz większą pewność, że niepodległość nasza z każdym rokiem krzepnie, pewniejszą się staje.

W tym roku jednak jest inaczej. Bowiem na naszą radość padł cień olbrzymi od trumny Wielkiego Człowieka, który w roku 1914 wyruszył ku wyzwoleniu Polski.

Siedemnaście lat temu inaczej było, niż dzisiaj. Kajdany niewoli opadły, i, w nagłych blaskach wolności się znalazłszy, a nie przywykli do nich, jak gdyby oślepli stali Polacy zdumieni, bezradni, niewiedzący, co począć ze sobą i jakich jąć się dróg. Wnęt się poczęli dzielić, znów budząc do życia straszne dziedzictwo dawnych lat — wewnętrzną niezgodę w Narodzie.

A od zachodu i wschodu, od południa i północy rozlegał się wrogi szczęk oręża.

Na taką chwilę przybył Brygadjer Piłsudski, z niemieckiego więzienia zwolniony. Nie pytając nikogo, ujął w swą dłoń mocarną ster całej nawy państwowej, Polskę zjednoczył i rozpoczął bój o Jej granice, o przyszłość mocarstwową.

W myśl zasady, przez siebie samego wygłoszanej, że „chęć być silnym wszędzie, będąc ideałem niezniszczalnym, w skutkach daje odwrotnie, rzuca wszędzie słabość", nie wziął wszystkich zadań na swe barki. Sam podjął się budowy i wzmocnienia zewnętrznego stanowiska Polski w świecie. Pracę nad ustaleniem ładu wewnętrznego, nad wewnętrzną gospodarką kraju narodowi poruczył, zwoławszy sejm do Warszawy.

Zadania, wzięte na swe barki, wypełnił całkowicie, nie zaniedbawszy ich ani na chwilę. Nawet, gdy odsunąwszy się na czas pewien od władzy, przebywał w zaciszu Sulejówka, nawet i wtedy nad losami Polski czuwał, a gdy grożące jej niebezpieczeństwo widział, nie zawahał się przed zbrojnem wystąpieniem. Nawet, gdy już ze świata odchodził, te sprawy Polski miał żywo w swej pamięci. Chłodnącą dłonią władzę nad wojskiem oddawał najwierniejszemu swemu żołnierzowi, który Go nigdy nie zawiódł. Na wieki milknącemi usty wskazywał ministrowi spraw zagranicznych drogi, któremi Polska ma kroczyć.

Naród, w części obowiązków sobie powierzonych, Wodzowi swemu dorównać nie zdołał. Krokom jego nie umiał nadążyć. Wiele czasu zmarnował na zbyteczne waśnie i tarcia polityczne. Do wskazań Jego nie dostosował się. Nie jeden błąd popełnił.

Wobec trumny, cień rzucającej na Polskę, wobec Serca, które nazawsze już wśród nas zostanie, musimy to przyznać szczerze, brzydząc się w takiej chwili kłamstwem i wszelkiem zmyśleniem.

I błędy, jakie w pracy narodu powstały, zaniedbania dotychczasowe musimy naprawić.

Jak je naprawić? Głos zwykłego człowieka zamilknąć tu musi, bo to przemawia głos z za grobu, głos wiecznie — mimo zgonu — żywego wśród nas Wodza.

Wódz rzekł, pierwsze oddziały swe wysyłając w bój o wolność Polski, iż „niesiemy całemu narodowi rozkucie kajdan, poszczególnym zaś jego warstwom warunki normalnego rozwoju", iż „kadry armji polskiej wkroczyły na ziemie Królestwa Polskiego, zajmując je na rzecz jedynego, istotnego gospodarza — ludu polskiego". W przyszłość wpatrzony wieścił Wódz, iż „na horyzoncie coraz wyraźniej i jaśniej błyska jutrzenka z nieubłaganą koniecznością zbliżającego się lepszego jutra, które, będąc urzeczywistnieniem ideałów klasy pracującej, tem samem zapewni szczęście ludności całej".

Do takiej dążąc Polski, wierzył Wódz, iż osiągnąć ten ideał da się przez siłę i prawdę.

„Ludzie w siłę wierzą" — był przekonany, więc „z jednej strony kiepska jest ta powaga, kiepski jest ten autorytet, kiepski jest ten rozum, który nie zdołał zrobić tego, czego chciał", z drugiej zaś, kto w milczeniu zniewagę połyka, kto w pokorze policzek przyjmuje, ten nie godzien jest lepszej doli".

Rozumiejąc, iż „być silnym, to znaczy być silnym tam, gdzie decyduje się walka", widząc, iż „w psychice i moralności naszego społeczeństwa niewola polityczna poczyniła takie spustoszenia, jak w urządzeniu strategicznem kraju", zauważając, iż „Polacy pomiędzy sobą są niestety wrogami nieubłaganymi", iż „jest to dziwna strona psychologiczna, która stała się naszą właściwością, naszą cechą organiczną" spostrzegając i to, że „bardzo wielu ludzi w Polsce stara się niewiadomo poco opowiadać bajki i żyć w stanie fałszu", a lękając się dla Polski tego stanu, bo „jak w walce wódz, który opiera się na kłamliwych wieściach, który się kłamliwemi raportami kieruje, idzie do przegranej, tak samo naród, który na kłamstwie buduje swe myśli, idzie do swej zguby", gdyż „państwo i narody, które na podstawie kłamstwa, na podstawie negowania prawdy podają myśl polityczną, dążą do zguby", rozumiejąc to wszystko, widząc w tych zjawiskach objaw słabości ducha, bowiem właśnie „słabość siły istotnej nie posiada i dlatego nagość swoją ubiera w słowa, słów szuka aby się upiększyć", podczas gdy „pomiędzy gadaniem, a robieniem jest przepaść" — Piłsudski w przyszłość nadziei nie traci.

„Trudno jest niezmiernie — twierdził — złamać raz nabyte przyzwyczajenia", „niełatwo jest utrzymać spokój wśród szalejącej burzy, wśród niepewności i chwiejności instytucyj urządzeń ludzkich" — podkreśla. Mimo to „trzeba nareszcie wyjść z newiary w swe siły", trzeba pamiętać i o tem, że „jedna silna wola porusza wszystkie słabe", gdy „szala zwycięstw rozstrzyga się w sercu, w woli, w charakterze i umiejętności trwania u człowieka", jak i o tem, iż „ dla dobrego żołnierza (a takiego w każdym z nas chce widzieć) niema położenia, z którego z honorem wyjść nie może".

W silny ton Wódz nasz uderza, gdy mówi: „Polska musi się rozwinąć, musi czemprędzej objawić niezmożoną chęć rozwoju, inaczej stać się może igraszką losu". Jasno wyraża się, kiedy powiada: „Moc bez sprawiedliwości i swobody jest przemocą i barbarzyństwem, sprawiedliwość i swoboda bez mocy jest pustym frazesem i dziecinadą".

Do wcielenia tego ideału w polityczne życie Polski doprowadzimy wtedy, gdy nie zapomnimy, iż „dobić się swego można nie pokorą, lecz jedynie uporczywą walką", gdy się głęboko przejmiemy Jego wskazaniami na każdy dzień pracy i działania: „miej zawsze i wszędzie krew zimną, serce gorące i ożywione siłą moralną, której źródłem jest idea".

Źródłem idea! — Idea istotnie wolnej, wolność niosącej Polski!..

Polska ta, o której zmarły Wódz przez całe życie śnił, przez całe życie dążył, niech się ucieleśni, niech żyje!...

Obchody Święta Niepodległości w Z. S. na terenie Podokręgu Wil.

W WILNIE.

10 bm. o godz. 18 oddziały męskie i żeńskie Z. S. ze sztandarem stanęły na Placu Łukiskim, gdzie zgromadziły się wielkie tłumy publiczności. Po rozpaleniu ogniska wygłosił przemówienie okolicznościowe ob. Deruga, ref. wych. ob. oddz. Z. S. „Śródmieście", poczem po odegraniu przez orkiestrę Hymnu Narodowego i Pierwszej Brygady, uroczystość została zakończona. Dnia 11 b. m. kompanja Z. S. z sztandarem wzięła udział w ogólnym obchodzie święta Niepodległości, które się w tym dniu w Wilnie odbyło.

Obchód 17 rocznicy odzyskania Niepodległości w oddz. Z. S. Nr. 6 poświęcony był nietyle przypomnieniu walk o wolność, ile wskazaniu, że Wolna budująca swą potęgę Polska potrzebuje czynu — jako realizacji testamentu Tego, który tę wolność nam zdobył.

Czego Marszałek wymagał od obywatela, wskazali słuchaczom w swych gorących i barwnych przemówieniach p. Krupowicz oraz ob. Jadziewiczówna Julja. Na całość obchodu złożyły się popisy chóru, inscenizacje i okolicznościowe deklamacje, wykonane przez oddział żeński.

W NOWEJ WILEJCE.

Zarząd Powiatu i Zarząd Oddziału Z. S. w Nowej Wilejce uświetnił obchód święta Niepodległości przedstawieniem, które się odbyło dn. 10 bm. w świetlicy KPW. Odegrana została przez zespół Teatru Powszechnego Z. S. sztuka ob. Edwarda Merwida p. t. „Tajemnica słupa granicznego", poruszająca zagadnienia szpiegostwa sowieckiego na pograniczu wschodniem Polski, oraz wiernej i twardej służby Ojczyźnie żołnierzy KOP.

Amatorzy z Wilna odegrali swe role bardzo dobrze. W roli kpt. Grzywy świetny był p. B. Adurowicz, rolę sierż. Rogowskiego odegrał bardzo dobrze p. Łukojć, plutonowego Kozłowskiego p. J. Jurgielewicz, kaprala Malinowskiego autor sztuki ob. Merwid. Świetni byli p. p. Boruń i A. Otmarowicz, jako szeregowcy Kaczora i Witkowski. Dobrze „zrobił" kucharza p. Cz. Milewski. Specjalna pochwała należy się p. Romskiemu za odegranie znakomite roli szpiega Iwana, oraz p. Br. Rajszysównie za dobre ujęcie roli kobiety — szpiega, Katji.

Publiczność żywo oklaskiwała każdy z 4-ch aktów sztuki i zgotowała na końcu owację autorowi.

W OSZMIANIE.

Powiat Oszmiański wbrew utartym zwyczajom obchodził święto Niepodległości Polski w roku bieżącym skromnie, kładąc cały nacisk na sprawdzenie gotowości bojowej i pracę społeczną.

Dnia 9, 19 i 11 listopada w Oszmianie, odbyły się zespołowe zawody strzeleckie powiatu, w których prócz Z. S. wziął udział szereg innych organizacyj.

Zespoły Zw. Straż. w ogólnej klasyfikacji zajęły miejsca następujące:

1. Oddział Z. S. Oszmiana broń wojskowa 251/300 pkt. młkl 266/300.
2. Oddział Z. S. Kucewicza broń wojskowa 210/300 pkt. młkl. 235/300.
3. Oddział Z. S. Gudogaj broń wojskowa 235 300 pkt. młkl. 208/300

Dnia 10 listopada o godzinie 17 odbył się uroczysty capstrzyk, poczem wszyscy uczestnicy zawodów udali się na przedstawienie w teatrze miejskim.

Dnia 11 listopada o godz. 11 odbyło się uroczyste nabożeństwo w kościele parafjalnym.

Wieczorem oddziały Z. S. i poszczególne organizacje ustawiły się na rynku, gdzie komendant Powiatu Z. S. zdał raport p. staroście inż. R. Konarzewskiemu, który po przywitaniu się z oddziałami rozdał nagrody przechodnie i indywidualne uczestnikom zawodów.

Po rozdaniu nagród odbyła się defilada.

O godz. 14 po spożyciu obiadu uczestnicy zawodów rozjechali się do domów, natomiast dla miejscowej ludności o godz. 19 odbyła się uroczysta akademja, zorganizowana przez Z. R.

Komenda Powiatu Z. S. składa serdeczne podziękowanie D-rowi wet. Popowi, za okazaną pomoc przy wyżywianiu zawodników, których było z poza Oszmiany około 80 osób i wszyscy byli syci i zadowoleni.

Oddział Z. S. stacja kol. Oszmiana w nocy z dnia 10 na 11 bm. odbył nocne ćwiczenia. Dnia 11 bm. o godz. 18 ob. Czorny wygłosił w oddziale przemówienie okolicznościowe, a o godz. 18 min. 45 został odegrany obrazek sceniczny p. t. „Niedaleko jawora" przez III oddział szkoły powszechnej w Dokurniszkach i komedyjka p. t. „Jak harcerz nauczył Maciejową gotować zupę", odegrana przez IV oddział miejscowej szkoły. Oprócz tego zostały wygłoszone deklamacje pojedyńcze i zbiorowe, śpiew chóru, a wreszcie odbyła się zabawa taneczna.

W DZIEWIENISZKACH.

W dniu 10 listopada o godz. 18 odbyło się przedstawienie p. t. „Więzień Magdeburga" i śpiew chóralny aktualnych pieśni. Obecnych na przedstawieniu było 183 osoby.

W dniu 11 listopada o godz. 10,30 zebrały się organizacje ZS., ZR., OSP. „Krakus", dziatwa szkolna i ludność nie zorganizowana na placu szkolnym w m-ku Dziewieniszkach, skąd wyruszyli do miejscowego kościoła na nabożeństwo.

Po nabożeństwie zebrani ustawili się przy pomniku poległych legjonistów. Po okolicznościowych przemówieniach przedstawiciele organizacyj złożyli wieńce na wymienionym pomniku, zaś organizacje P. W. sprezentowały broń. Po odśpiewaniu Pierwszej Brygady zebrani przedefilowali, do miejscowej szkoły powszechnej na uroczystą akademję, na którą złożyły się: przemówienia, śpiewy, deklamacje i inscenizacje pieśni legjonowych.

Na tem obchód uroczystości został zakończony.

W ŻUPRANACH.

Dla upamiętninia 17-lecia Niepodległości Polski dnia 10 listopada w świetlicy Z. S. Żuprany odbyło się zebranie członków Z. S. i miejscowej ludności, na którem przewodniczył p. inż. Tesecki agronom powiatowy. Po zagajeniu zebrania zostało zorganizowane kółko rolnicze, do którego przystąpili wszyscy członkowie Z. S.

Jako siedziba kółka została wyznaczona świetlica Z. S. Tegoż dnia wieczorem zebrani strzelcy uchwalili w roku bieżącym przystąpić natychmiast do zapraw narciarskich i jak tylko ułożą się odpowiednie warunki śnieżne, odbyć wycieczkę na nartach do Wilna. Dnia 11 listopada o godz. 9 pododdział Żuprański przystąpił do sadzenia pamiątkowych lip na ulicy Boruńskiej, gdzie zostało wysadzonych 600 drzewek.

Tegoż dnia wieczorem odbyła się na świetlicy inscenizacja z walk o Niepodległość Polski, przy przepełnionej świetlicy.

W BORUNACH.

W dniu 10 listopada oddział KUCEWICZE urządził koncentrację w m. Borunach. O godz. 17 odbył się capstrzyk z pochodniami i ze śpiewem piosenek legjonowych. O godz. 18—20 odbyły się nocne ćwiczenia bojowe (natarcia na m. Boruny). Po skończonych ćwiczeniach przy cmentarzu wojskowym rozpalono ognisko strzeleckie, przy którem wygłoszono okolicznościowe przemówienia, jak również odbyły się stosowne inscenizacje, poczem wszyscy obecni udali się na cmentarz, gdzie odśpiewano pieśń żałobną.

Dnia 11 listopada o godz. 10 odbyło się uroczyste nabożeństwo w kościele parafjalnym, po nabożeństwie defilada przed władzami samorządowemi. Wieczorem w świetlicy szkoły rolniczej w Antonowie odbyła się uroczysta akademja z przemówieniem i inscenizacją według nakazanych programów.

---

truje w niej sprawy mieszkania, karmienia i ochędóstwa dziewcząt, jak również o ruchach ciała, spacerach, zabawach, spaniu i czuwaniu (miały spać 3 godziny przed północą a 6 po półn. od 9 do 6). Lekarza miała każda pensja własnego, o karach cielesnych nie słychać, były potępione we wszystkich enuncjacjach pedagogicznych, zabawy, stosowano umiarkowanie, obywały tańce i wycieczki za miasto. Źródła, z których czerpali natchnienie pedagodzy wileńscy, do pogadanek były to dzieła dr. Becu, Hoffmanowej, ks. Chodaniego, prof. Capelli, Podczaszyńskiego.

Samo się jakoś ułożyło, że pensje się specjalizowały, i tak pensja Deybelów wydawała największy zastęp późniejszych nauczycielek, „guwernantek" znajdujących zarobek w zakładach wileńskich lub w domach obywatelskich na prowincji, Hermanowie kształcili „panny stanu miejskiego" zaś pensja Kruhelskiej — córki rzemieślników. Widzimy więc, że zasięg kształcenia zataczał szerokie kręgi, temu systemowi wydaje się słuszne przypisać niezwykły fakt, że społeczeństwo polskie w Litwie przetrzymało tyle lat zupełnego zaniku oficjalnej oświaty polskiej, zakazów uczenia po polsku, mówienia nawet tym językiem, a mimo to trwało w szerzeniu choćby wąskim strumykiem polskości. To robiły w zaciszu domowem te właśnie kobiety, które, czy to ze sfer ziemiańskich, czy miejskich, sięgały pamięcią i tradycją w czasy owych „pensjonów dla panien", różnych stanów, ale mających sobie wpojone zasady religji rzymsko - katolickiej i poczucie narodowe.

Pracę p. I. Zaleskiej — Stankiewiczowej, omawiającą tak ważny odcinek życia wileńskiego, czyta się z ciekawością mimo cyfr, statystyk i drobiazgowego zestawiania materjału z raportów wizytatorskich. Szkoda wielka, że autorka nie posunęła się dalej w swej pracy i nie dała choćby pobieżnych wiadomości o późniejszych pensjach, tych ukrytych lub nawpół jawnych, o których muszą być jakieś materjały choćby w archiwach i raportach policji. Mielibyśmy wtedy całokształt wychowania naszych prababek, babek i matek, a również wydarte niepamięci zasłużone postaci takich osób jak Emilja Wróblewska, siostry Mierzejewskie, Hundjuszówna i inne, których pensje istniały koło 63 roku. Bardzo byłoby pożądane dokompletować wiadomości zawarte w pracy p. Zaleskiej — Stankiewiczowej temi późniejszemi dziejami walki o język polski i wysiłków dawaniu polskim dziewczętom narodowego wychowania. **Hel. Romer.**

Swietny pisarz

G. K. Chesterton, jeden z najznakomitszych pisarzy angielskich, cieszący się olbrzymią poczytnością i popularnością nietylko w Anglji ale i w całej Europie udał się na urlop do jednej z miejscowości ąpielowych, gdzie ukończył nową książkę. Na zdjęciu popularny „G. K. C." po drodze z poczty do domu z niecierpliwością ogląda swoją nową książkę.

Ilość i jakość w sowieckiem szkolnictwie

Bolszewicy ogromnie chełpią się ilościowemi osiągnięciami szkolnictwa w Sowietach. Osiągnięcia te są istotnie zdumiewające. W ZSRR liczba uczniów w 1933/34 roku w porównaniu z 1929/30 rokiem szkolnym wynosiła 160,4%, liczba nauczycieli 167,4%. Tak podaje statystyka urzędowa Sowietów.

Teraz — wspomnienie z lektury powieści Ilji Erenburga „Dzieje niepospolitego żywota Łazika Rojtenszwanca“. Łazik Rojtenszwanc był krawcem. Z biegiem czasu przeistoczył się w „speca od hodowli królików“. Królików żadnych coprawda nie było, ale pisał świetne relacje do Moskwy o postępach hodowli królików pod jego kierownictwem i otrzymywał pensję. Wszystko byłoby dobrze, gdyby nie gruba przesada sprawozdawcy. W Moskwie zwrócili uwagę na niezwykłe postępy hodowli królików pod kierownictwem Łazika Rojtenszwanca. Specjalna komisja, złożona tym razem z prawdziwych speców wyjechała do miejsca jego działalności, aby na miejscu zapoznać się z jego metodami hodowli królików. Stwierdziła zaś, że hodowla królików odbywała się tylko w relacjach „speca“ Łazika Rojtenszwanca... Biedny „spec“ zmuszony był szukać innej posady....

Wizyty różnych przełożonych są zazwyczaj bardzo nieprzyjemne dla pracowników lokalnych. Otóż w szkolnictwie w Soczi wydarzyła się ostatnio taka niemal katastrofa.

Raptem przybył tam wizytator szkolny Wolin. Nie wiem, czy kierownicy szkolnictwa w Soczi też pisali do Moskwy sprawozdania w rodzaju sprawozdań b. p. speca od hodowli królików Łazika Rojtenszwanca. W każdym razie wrażenia wizytatora były niemiłe. Szkoły, coprawda, w Soczi były, uczniowie również, ale co za szkoły, co za uczniowie i co za nauczyciele!

Uczniowie ósmej klasy potrafili na dwóch stronach krótkiego dyktanda zrobić po 30–40 błędów. Uczniowie siódmej klasy szkoły gruzińskiej w Soczi w żaden sposób nie mogli znaleźć rodzimego miasta na mapie kraju. Nauczyciele też odpowiednio popisali się. Nauczycielka matematyki w trzeciej klasie przy dzieleniu na tablicy szkolnej otrzymała iloraz większy od dzielnej.

Na zapytania uczniów, dlaczego przy ustnem opracowaniu zadania iloraz zawsze jest mniejszy od dzielnej — pani nauczycielka odpowiedziała: „Na tablicy iloraz jest zawsze większy“.

Prawdopodobnie po tej wizycie pana wizytatora Wolina sporo „robotników szkolnych“ miasta Soczi spotkał zasłużony los speca od hodowli królików Łazika Rojtenszwanca...

Walka z chorobami wenerycznemi w Polsce

W ministerstwie Opieki Społecznej odbyło się ostatnio posiedzenie sekcji do spraw walki z chorobami wenerycznemi, Państwowej Naczelnej Rady Zdrowia. Na zebraniu omówiono plan walki z chorobami wenerycznemi w Polsce i stan walki z temi chorobami zagranicą.

W wyniku dyskusji zebrani wypowiedzieli się za koniecznością ustawowego uregulowania spraw zwalczania chorób wenerycznych, jak również za koniecznością uzyskania większych kredytów na prowadzenie akcji przeciwwenerycznej oraz za skoordynowaniem akcji prowadzonej w tym kierunku przez instytucje państwowe i samorządowe na terenie większych miast.

Silna flota powietrzna — nailepszą obroną granic.

Tabela Loterji Państwowej

z dnia 16 listopada

I i II ciągnienie

Główne wygrane

10.000 zł. na n-ry: 94485 112679

5.000 zł. na nr.: 86767

2.000 zł. na nr-y: 100291 116412

1.000 zł. na n-ry: 107359 175662 187472 192834

500 zł. na n-ry: 18262 32383 38855 53035 58525 67507 78738 90235 189213 190995.

400 zł. na n-ry: 623 35611 62114 65200 67773 94510 116508 157018 158157 173603 182415.

250 zł. na n-ry: 13824 15257 66147 68764 74586 97776 101869 122389 122468 122759 124512 124222 125750 141190 142592 153893 163826 172532 177110

200 zł. na n-ry: 3673 3872 5973 8762 16531 18768 34234 43979 49045 50134 50334 50782 55046 56503 58771 65506 68562 72688 91998 107806 115505 123061 129038 144668 145449 174254 177040 176770 187707 193343

Wygrane po 150 zł.

278 723 1070 455 607 2210 595 3199 259 582 675 4224 5364 5538 747 6076 548 7367 561 993 9465 522 55 631 921

10197 229 369 505 945 11087 224 496 551 12077 584 93 13418 94 568 842 62 14254 64 648 15591 99 627 54 71 87 859 64 16062 138 17497 18049 249 19051 163 265 871

20074 117 20 412 591 605 869 21420 40 841 22725 888 23322 631 944 24154 686 25238 727 26193 295 625 741 2720 861 959 28124 262 593 988 29147 97 308

30126 31413 810 32203 463 33393 428 561 611 848 34248 57 751 52 815 907 35059 88 747 36229 58 250 836 37529 38422 39109 310

40076 363 420 964 41024 164 89 496 890 965 43431 575 847 44731 45256 354 983 46339 60 89 618 47604 743 92 48299 49250 308 431 517 677 794

50346 674 724 851 51006 68 165 463 71 652 52633 53090 865 54167 83 205 301 649 861 900 55255 614 985 56232 348 57155 206 82 492 579 58377 524 665 704 824 980 59087 489

60145 223 555 61396 730 62992 63344 598 887 64928 65087 66160 425 834 67836 68197 298 993 69540 791

70048 761 803 8 71300 72228 34 702 73532 74293 97 637 917 59 75221 79 715 914

76123 320 515 77652 78370 504 79545 713 861

80741 81108 375 599 771 82827 51 86 999 83103 249 487 551 648 84511 85358 467 86378 798 988 87860 8325 712

90308 598 822 926 91675 92462 84 97 654 93308 94282 418 933 95573 764 804 96192 402 97201 8 561 98388 99199 457 826 47

100672 898 101550 735 102050 341 693 724 989 103413 501 681 104530 755 854 105332 710 106150 303 775 84 107238 353 108039 209 549 109674 827 81 919

110098 904 111114 440 580 695 965 113004 220 516 718

115214 743 116015 416 117335 698 756 118330 531 119001 210

120103 203 962 121098 161 122133 352 76 745 123154 124494 125032 123 480 550 644 948 126880 127148 254 128000 318 129800 983

130597 652 766 131216 560 679 904 39 132263 133062 65 172 95 135065 191 237 549 137241 636 54 778 932 138078 114 249 139582 603

140171 686 955 87 141153 594 142275 399 143091 592 724 875 144253 758 145131 146566 147427 857 148446 149282 500 777

150456 518 151127 244 967 152835 153325 69 420 502 88 645 719 154192 293 155109 406 14 613 156340 592 157797 902 158479 838 159606 761

160016 50 745 161044 387 460 910 162171 635 163123 164080 843 165568 815 166075 181 300 79 510 168525 836

170330 97 514 904 171178 202 555 670 782 172264 68 173531 36 76 601 174013 56 307 732 175062 561 685 706 911 176175 323 177428 818 936 178078 152 394 179383 476 868

180105 232 327 540 830 181818 968 182063 879 959 183209 59 542 675 184569 787 185163 303 24 96 497 649 819 904 186137 239 187367 437 545 992 188077 838 189479 592

190605 191916 192321 625 55 193378 575 194215 37 634 845

Wygrane po 50 zł.

130 693 981 1042 327 559 2087 379 652 780 923 3350 69 484 4450 61 5018 132 383 410 74 630 75 909 6033 159 748 7556 8159 261 9022 669

10096 929 11442 501 603 847 961 12491 976 13259 718 52 14250 65 538 15443 94 690 828 985 16179 336 46 896 17131 436 894 941 18038 39 306 598 795 956 19314

20581 725 937 22004 145 250 358 450 52 23686 24136 413 737 25208 406 795 996 26359 984 27234 28218 58 84 389 437 590 29139 383 500 679

30098 470 545 934 31256 62 66 689 720 96 32271 345 460 33099 315 418 623 888 34325 865 953 35120 423 36070 9 455 880 37296 508 612 38135 408 855 39029 408 577 83 779

40319 93 41422 763 42542 70 640 837 996 43320 448 657 44167 518 655 970 45113 46049 103 930 47145 266 305 75 48761 49349 403 556 765

50061 117 51136 384 405 500 893 902 52211 303 442 531 94 748 72 981 53440 59 644 54098 273 355 958 55058 353 682 56097 299 712 93 901 57174 58096 238 61 457 522 99 751 66 91 861 69158 81 301 85 662

60177 659 61247 309 848 984 62295 372 552 609 739 926 31 64038 39 382 508 662 88 704 43 850 973 65422 705 81 966 66008 74 531 60 799 67900 68520 28 672 69480 899

70026 99 505 60 732 71017 39 207 448 549 72380 667 912 73464 73 74171 358 440 75197 636 742

76080 82 161 415 879 77020 153 328 684 78071 421 514 642 748 79122 204 549 65 680 756

80017 336 82332 673 83345 459 566 675 847 84092 85578 761 82 86122 277 854 87500 88062 737 63 75 89073

90421 91076 298 584 92271 589 623 30 93282 375 711 862 94005 39 174 307 485 539 40 79 819 765 75276 766 96152 502 637 932 97742 98280 598 653 895 99022 49 127 36 862

100007 633 773 828 101023 481 510 942 102039 333 497 845 85 103099 154 409 556 681 719 55 913 104041 203 413 87 514 621 734 105044 185 273 876 979 106438 107143 253 675 803 99 108052 530 43 109062 257 597 881

110217 314 997 111096 136 87 282 326 659 112344 74 559 645 711 809 113274 362

114379 467 511 115040 227 454 559 99 955 116165 20 713 27 117018 234 329 635 68 955 119073 375

120199 740 62 121147 218 614 122098 304 505 767 835 83 962 123314 492 620 942 124215 801 965 70 125053 275 764 846 83 126707 127227 863 128353 712 20 842 129606 8 10 97 726 809

130122 27 557 131306 23 731 943 95 132189 897 133138 638 838 45 83 134172 423 135472 711 136520 920 137100 9 50 643 138174 528 139067

140080 194 240 344 636 42 918 141535 799 992 142661 143170 707 144049 64 69 595 675 145135 521 31 726 932 146043 960 67 147251 387 477 517 148170 279 678 761 149268 694

151110 60 292 342 560 733 152236 759 153168 301 82 531 677 154015 126 42 57 405 16 765 832 913 53 155002 242 328 635 38 156333 97 839 157611 158053 56 297 652 888

160148 449 652 748 85 976 161063 190 162041 896 163785 875 926 164057 165476 607 166501 167083 523 70 934 168038 99 203 18 394 414 789 169149 528

170818 937 171414 528 611 172256 355 586 612 798 173542 748 976 174302 15 465 873 175236 388 635 176260 329 177256 884 178222 179153 95 435 565 687

180504 641 894 181598 647 182797 183151 341 483 752 184902 185016 221 434 73 736 186268 304 896 975 187022 111 297 304 188048 322 88 784 189107 532

191075 160 645 911 192213 70 774 902 193448 710 194347 77 660

III-cie ciągnienie

Wygrane po 150 zł.

462 1069 842 2723 4918 5325 6115 7411 847 8264 656 9407 10011 121 25 11844 12084 420 15838 16393 632 57 17377 988 18995 19136 850 20914 22529 729 23029 25977 26005 748 861 27593 670 28141 29106 238 555 30029 167 748 984 31632 32401 26 34252 346 36264 340 983 37479 39142 522 633 41817 86 42681 914 43613 825 927 44908 45 45670 46518 741 48425 789 49613 50031 194 430 64 51354 931 84 52162 553 53166 54191 762 55571 56151 335 879 57017 614 58273 59944 60535 93 62049 452 63008 263 65589 765 859 67347 68461 69721 71074 473 72398 73704 74148 595 777 76811 77207 732 78232 79480 617

80115 256 81485 82285 597 84077 85002 88334 524 974 89230 731

90592 91834 92503 939 93734 978 96969 97434 857 98571 99760

100753 816 101123 246 102561 103746 104142 105059 106798 107296 108485 109849

110442 112462 114502 960 115126 348 74 787 117665 87 119247 969

122238 768 123345 124394 622 125811 126044 293 127105 733 129010

130467 131372 132350 133805 134535 757 135118 388 186257 138086 139863 990

140735 142820 34 143785 145685 147282 471 148432 989

151350 705 152798 153333 154738 992 155117 256 157031

160882 163820 166314 963 169219

171016 655 172443 687 173059 174798 852 176640 65 178563 179765

181310 691 182504 12 184311 185333 909 187823 189455 849 91

190051 179 334 568 193043 194833

Wygrana po 50 zł.

344 1108 3741 930 4366 5217 537 6154 683 7169 8129 450 503 9345 511 10190 640 930 13819 937 14223 735 15662 16068 489 780 17190 750 18484 19105 053 621 727 20739 21098 279 22393 23292 524 24051 216 26946 28466 711 871 29996 30665 31844 32211 636 47 33142 496 34044 35447 659 36202 947 37153 38896 978 39037 353 940 40412 680 41052 190 424 607 958 42299 392 43393 727 84 44094 114 94 820 46326 839 48167 49521 50198 700 43 51195 52091 278 349 535 667 55188 528 726 56191 281 487 58800 60332 474 61913 62159 332 652 884 925 63851 65125 342 521 46 66111 931 67704 68468 69305 405 70169 736 71069 72651 73138 74351 632 75434 571 76153 221 77412 548 978 78209 79074 359 953

81012 744 82178 83535 851 84198 275 86931 87636 89455 657

90298 946 91165 240 606 92698 93818 903 86471 821 87098 98166 99805

100553 771 101918 102861 103193 416 104296 105297 454 664 106504 108077 254 312 109073 878

110552 820 112340 113255 114111 736 115053 271 565 92 116187 117119 471 723 119139 522

120129 121184 88 460 122277 747 123002 999 124121 473 125117 129447

130099 383 131415 768 133040 135822 136297 490 692 835 137250 417 138565 762 139277

140186 666 865 971 141072 657 142077 218 529 143057 714 144119 279 145733 878 146299 148334 149190 756 911

150414 707 151221 427 152405 686 794 985 153178 641 154000 155173 664 936 156145 157143 271 158491 159231 905

160637 771 161189 262 760 163172 368 517 898 164387 515 933 165053 165 166451 92 783 167489 876 168841 81

170062 299 740 841 933 171632 172064 174967 175416 890 176643 836 177051 540 668 838 178370 179152 240 681 183569 856 910 184003 214 871 185075

180356 606 181121 338 870 182137 697 186468 187204 188412 581 189154 322 72 98 760 939

190108 595 192851 96

IV-te ciągnienie

Główne wygrane

Złotych 25.000 na numer 89890

Zł. 5.000 na nr. 22926 67011

Zł. 2000 na n-ry: 7947 169292.

Zł. 1.000 na n-ry: 71467 101438 122227 142117 152583

Zł. 500 na n-ry: 10066 15890 127527 187093

Zł. 400 na n-ry: 5750 75264 76642 81995 148184 169758 176527 194641

Zł. 250 na n-ry: 36682 44008 48149 58778 68495 82231 82375 83228 96404 107667 117603 130049 140123 151628 159826 162325

Zł. 200 na n-ry: 1118 3992 5238 8195 11944 15901 25228 29770 30605 44546 49464 55925 61243 71753 79576 85646 88289 113086 113401 146479 174338 184085

Po 150 zł.

137 206 425 1585 631 867 2911 3185 224 653 4239 563 64 7886 8169 367 81 655 737 9236 904

11889 12493 13729 14750 16155 551 631 936 17109 985 18160 242 668 19190 410 839

20426 791 21711 828 78 23171 24584 602 28 743 26377 27350 70 690 28211

32314 524 34183 984 36184 37251 38467 39098 781

40655 768 41326 486 920 42016 43271 719 44766 45577 665 47332 972 481192 277 411 972 49178

50988 51548 52668 53803 57045 275 680 702 58541 59375 753

60337 891 61287 828 63196 614 65024 66039 67551 68015 164 69398

73103 74274 858 75564 76094 79516

81235 82665 759 83045 420 707 85268 590 674 86395 87914 88214 95

90834 91107 92689 93374 94765 95911 96741 97025 99235 439

100370 463 628 46 103366 626 788 104473 957 105467 106497 817 107314 907 108381 491 109405

112913

114004 173 946 115421 90 700 116879 118012 119797

121990 123395 922 124107 924 125041 126409 569 127792 128530 129899

132115 548 133130 732 844 134804 135012 972 136003 346 479 561 137442

140794 141335 461 142495 555 753 143260 144374 145186 147347 148303 149203

150465 152873 154124 560 155169 558 64 156593 903 159557

161973 162539 163118 516 42 653 164336 713 52 165293 166438 168030 160592 683 905 88

171985 173113 174142 201 569 176318 177649 178263 521 818 179708

181635 182129 183947 186259 768 187182 799 189003 274

191925 193834 194530

Po 50 zł.

647 817 1417 949 2856 3027 458 749 5012 415 6099 286 488 556 773 7060 173 85 721 8663 9225 546 719 29 929

10339 510 882 11049 736 12174 383 426 13721 962 15096 16384 453 17021 705 18018 438 19461 96 520

20430 50 22064 683 23639 819 24926 25649 712 995 26107 27038 422 28122 29044 906 9

30538 663 31547 604 929 54 32286 514 935 34133 376 36151 897 37000 871 38936

40797 41993 42041 946 43166 361 602 98 44116 45229 617 90 791 46276 829 998 48537 74 878 49116 525

50231 327 51686 716 852 985 52656 92 53050 112 55017 53 811 56380 417 880 57843 58395 982 59593

60116 61142 464 656 62096 63941 889 65274 673 936 66154 67236 69237 867

70148 739 71147 72879 74938 76061 214 78635

80521 81162 579 823 82364 601 724 84512 85235 463 621 808 86146 301 87344 819

90889 91254 93728 94442 736 95224 322 758 97294 556 98028 719 934 99187

100454 789 820 50 941 101326 102060 114 103017 104315 584 730 105371 96 463 609 48 870 106760 947 107592 108377 109880

110136 233 697 111625 853 112797 113161 82 970

114228 51 394 115255 116256 117652 118051 206 597 119071 232

120058 548 121526 53 122308 780 124334 586 125538 906 126128 92 935 127010 814 128104 766 129282 390

130394 131690 739 132196 133576 134354 707 135109 136936 138570 139100 848

140570 818 142585 143252 327 780 144182 923 146079 158 148159 149713 983

150586 151769 88 152563 913 27 153093 5359 895 155335 856 157164 93 159727

160439 161183 163624 963 166696 167402 168205 732 921 50 169258 788 900

170983 171498 563 172281 793 829 173771 174924 175526 629 176774 177158 533 178074 516 179207 593 729

180206 181449 66 868 183130 516 184059 810 186289 187153 298 681 188534 189633

190619 35 966 191524 194036 262 396

KURJER SPORTOWY

Przed sezonem hokejowym

Coraz częstsze przymrozki zapowiadają nadejście zimy. W parku sportowym młodzieży szkolnej zakończono już przygotowania techniczne przed wylaniem terenu, przeznaczonego na boiska hokejowe i ślizgawkę.

Sportowe Wilno czeka niecierpliwie na przyjście zimy. Najbardziej czekają narciarze i hokeiści, którzy już od kilku tygodni trenują narazie w sali Ośrodka W. F. Sucha zaprawa hokejowa prowadzona jest przez doskonałego znawcę sportu W. Wiro Kirę. Gimnastyka cieszy się powodzeniem. Uczęszczają prawie wszyscy czołowi gracze i nowicjusze. Hokeiści dobrze zdają sprawę ze znaczenia suchej zaprawy.

Najważniejsze jednak jest to, że tegoroczny sezon, jak rzadko który, zapowiada się bogato. Nawiązane zostały stosunki sportowe z doskonałymi hokeistami Prus Wschodnich, którzy mieli już w ub. roku ochotę zmierzyć się z Wilnem, ale wówczas na przeszkodzie stanęły złe warunki atmosferyczne. Nagła odwilż zgasiła zapędy sportowe. Niemcy z Prus mają bardzo dobrą opinję sportową. Drużyna z Rastenborgu należy do rzędu najsilniejszych zespołów hokejowych Niemiec. Gracze przez dłuższy czas przebywali w Garmisch Partenkirchen, biorąc udział w licznych turniejach między narodowych i międzyklubowych. Niemcy w Wilnie mają rozegrać dwa towarzyskie spotkania. Mają oni przyjechać do nas na samym początku sezonu z tem, że wilnianie rewizytować ich będą na początku r. 1936. Wilnianie pierwszy mecz rozegrają w Królewcu, a drugi w drodze powrotnej, w Rastenborgu.

Istnieje konkretny projekt, żeby razem z hokeistami Prus Wschodnich, przyjechały do Wilna dwie najlepsze łyżwiarki, które wzięłyby udział w konkursie jazdy figurowej. Przyjazd łyżwiarek niemieckich obudzi niewątpliwie ogromne zaciekawienie.

W projekcie jest również mecz z Łotwą. Hokeiści Łotwy zamierzają wysłać drużynę na Igrzyska Olimpijskie. Mecz z olimpijczykami Łotwy miałby posmak sensacji sportowej. Nie trzeba zapominać, że przed dwoma laty Ognisko KPW. pokonało reprezentację Łotwy. Łotysi prawdopodobnie w Wilnie gościć będą w styczniu, albo też w drodze powrotnej z Igrzysk, to jest po 16 lutym. Wilnianie chcą sprowadzić na popisy jazdy figurowej łyżwiarkę Łotwy p. Dreguse, która przed dwoma laty popisywała się w Wilnie.

Jeżeli rzeczywiście dojdą do skutku te dwie międzynarodowe imprezy sportowe — będzie na co popatrzeć. Ale mało tego. Jak nas informują, Ognisko K. P. W. zakontraktowało już szereg meczów z czołowemi drużynami Polski i tak: w grudniu ma przyjechać AZS. poznański, potem Pogoń ze Lwowa. Legja z Warszawy a wilnianie marzą o wyjeździe do Katowic, by potrenować na sztucznem boisku hokejowem.

Drużyna mistrza Wilna — Ognisko KPW. będzie w tym sezonie nieco osłabiona brakiem Staniszewskiego, który jest w Warszawie i Andrzejewskiego, który służy w wojsku pod Poznaniem. Trzeba być jednak dobrej myśli. Wilno posiada bowiem sporo młodych graczy. Drużyna składać się będzie z Wiro-Kiry. Godlewskich, Okułowicza, Czasznickiego, Nuszla, Andrzejewskiego (drugiego) i kilku jeszcze młodszych. Bardzo dobrze składa się że z roku na rok zaczyna grać coraz lepiej AZS. Powoli zatrze się może zupełnie różnica poziomu między Ogniskiem a AZS., gdy będzie rywalizacja, podnie się jeszcze wyżej poziom hokeja wileńskiego.

Prócz meczów z drużynami zagranicznemi i krajowemi odbędą się w Wilnie dwa turnieje: jeden o mistrzostwo okręgu z dopuszczeniem Ogniska KPW. bezpośrednio do finału i drugi o puhar przechodni dyr. Kazimierza Andrzejewskiego.

Turnieje te mieć będą raczej znaczenie propagandowe. Ponadto odbędzie się zapewne mecz między reprezentacjami: Uniwersytetu Stefana Batorego i młodzieży szkolnej.

Młodzież szkolna mieć będzie również szereg spotkań, a warto zaznaczyć, że uczniowie wybierają się na ogólnopolskie mistrzostwa szkolne do Krakowa. Przeprowadzony więc będzie specjalny trening najlepszych graczy szkolnych. Pocieszające jest to, że hokej wśród młodzieży cieszy się powodzeniem.

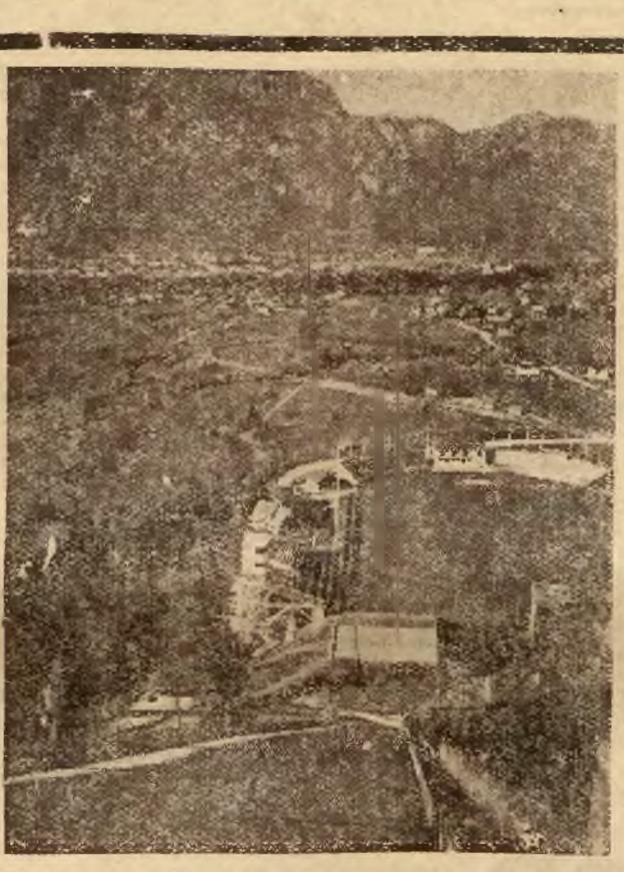
Jeżeli Miejski Komitet WF. i PW. wyleje i w tym sezonie ślizgawkę na placu Łukiskim, najmłodsi hokeiści będą mogli korzystać z bezpłatnego wstępu na lodowisko. Z całem uznaniem trzeba podkreślić bardzo przychylne ustosunkowanie się do hokeistów kierownictwa ślizgawki w Parku Sportowym, kuratorem której jest p. prof. Tadeusz Czeżowski.

Widzimy z powyższego, że sezon hokejowy ma być bardzo ożywiony. Mieć będziemy szereg pierwszorzędnych imprez; żeby tylko zima była dobra a sport hokejowy w Wilnie wykaże niewątpliwie dalszy postęp. Hokej w Wilnie jest najsilniejszą gałęzią sportu.

Kilku graczy wyjedzie na kurs do Warszawy, a może nawet niektórzy wzięci zostaną na obóz przedolimpijski.

Dobrze się stało, że w tym sezonie nie będą rozegrane mistrzostwa Polski, które w roku ubiegłym wprowadziły szereg nieporozumień przez wyeliminowanie Wilna przy zielonym stoliku z walk o tytuł mistrza Polski, przysłowiowe „żubry" wileńskie, odnosząc zwycięstwo po zwycięstwie, przypieczętowały krzywdzącą decyzję Polskiego Związku Hokeja na lodzie, a raczej zdanie byłego kapitana sportowego Sachsa, który w tym roku nie został wybrany do zarządu, przechodząc do niesławnej przeszłości.

J. N.

W Garmisch-Partenkirchen

Widok ogólny lodowiska i skoczni w Garmisch Partenkirchen, gdzie w lutym rozpoczną się zimowe zawody olimpijskie.

Walne zebranie pływaków wileńskich

Przemówienie płk. Bobrowskiego

Tegoroczne walne zebranie pływaków wileńskich wypadło nadspodziewanie uroczyście. Na zebranie przybył kierownik Okr. Urzędu WF. i PW. płk. Bobrowski, który wygłosił dłuższe przemówienie do zgromadzonych sportowców.

Przemówienie płk. Bobrowskiego nie miało charakteru okolicznościowego, a wręcz przeciwnie, płk. poruszył zasadnicze sprawy, dotyczące sportu z punktu widzenia wojska i państwa. A więc na wstęp została dana konkretna odpowiedź po co uprawiamy sport i jakie gałęzie sportu dają nam, dla społeczeństwa i dla państwa, jak największe korzyści.

Sport uprawiamy nietylko dla przyjemności, ale dla własnej i państwa potrzeby. Do najbardziej racjonalnych sportów płk. Bobrowski zaliczył w pierwszym rzędzie sport strzelecki, a potem boks, który wyrabia charaktery. Muszą być koniecznie propagowane i sporty wodne. Pływanie powinno zdobyć popularność, musi stać się sportem mas. Władze państwowo - sportowe przyjdą niewątpliwie z pomocą pływakom wileńskim, ale jeżeli chodzi o budowę basenu, to nie odrazu Kraków został zbudowany.

Przemówienie płk. Bobrowskiego było oklaskiwane przez sportowców. Zawierało ono szereg ciekawych momentów.

Następnie płk. Bobrowski przystąpił do rozdania nagród zawodnikom. Nagrody otrzymali: Pimpicki, Stankiewicz, Sobotowicz, Maszelnik, Cukiernik I, Cukiernik II, Mejer, Martynenko, Szczerbuła, Kuroczkin, Nitosławski i Mincerówna.

Doceniając w zupełności znaczenie propagandowe sportu pływackiego, płk. Bobrowski przyrzekł ofiarować dwie nagrody przechodnie: jedna w zawodach długodystansowych, a druga dla juniorów.

W części oficjalnej przyjęto protokół z poprzedniego zebrania i sprawozdania z ubiegłego sezonu. Na wniosek AZS. wyrażono podziękowanie niestrudzonemu pracownikowi na niwie sportu pływackiego w Wilnie mgr. Epsztejnowi — ustępującemu wiceprezesowi Zw.

Do nowego zarządu weszli: prezes mjr. Karol Czarnecki, wiceprezes Pągowski, sekretarz Imczyk, skarbnik por. Borzobohaty, kapitan sportowy Nowicki członkowie: Mincerówna, inż. Wrześniowski i Bengis, a do komisji dyscyplinarnej: kom. Kwaśniewski, Kukliński, Sadowski, Szyłański i Cukiernik. Na czele komisji rewizyjnej stanął Józef Buczyński.

Bilans sportowy ubiegłego sezonu wykazał żywotność związku i podniesienie się poziomu zawodników wileńskich.

Ruch mistrzem Polski

Wczorajsze mecze piłkarskie o mistrzostwo Ligi miały decydujące znaczenie jak dla Pogoni i Ruchu, tak i dla drużyn „kandydujących" do spadku z Ligi.

Wynik remisowy Ruchu z Cracovią 1:1 zapewnił zdobycie przez Ruch mistrzostwa Polski. Ruch mistrzostwo zdobył 3 raz. Fatalnie wypadła Pogoń, która przegrała swój ostatni mecz z Wartą w Poznaniu 5:3.

Wisła wygrała z ŁKS. 4:2 i chwilowo znajduje się na 4 miejscu.

Garbarnia rozgromiła Legję 8:0, a Śląsk pokonał Polonię 3:1.

Z Ligi spadają więc dwie drużyny Polonia i Cracovia. Spadają drużyny o bogatych tradycjach sportowych.

Do Ligi zaś wchodzi Dąb ze Śląska.

Eliminacje bokserskie

Krok za krokiem powoli, ale stale podnosi się poziom sportowy zawodników wileńskich. A co ciekawsze, że z każdym dniem przybywa coraz więcej młodych bokserów, którzy w sposób b. poważny zaczynają zagrażać byłym mistrzom, degradując ich nawet w zawodach propagandowych, czy eliminacyjnych.

Wczorajsze zawody, rozegrane w Ośrodku W. F. były ciekawe. Ogółem rozegrano 6 spotkań, z których na specjalną uwagę zasługują walki: Bagińskiego z Lindziuem, Judiga z Mażulisem i Untona z Szottem.

W WADZE MUSZEJ Bagiński (WKS. Śmigły) spotkał się Lindzinem (AZS). Walka b. interesująca. Ładna technicznie. Prowadzona fair. Lendzin ma słabe ciosy. Bagiński zaczyna uczyć się walczyć na punkty, zapominając nareszcie o zawodnem polowaniu na K. O. Spotkanie wygrał na punktu Bagiński.

W WADZE KOGUCIEJ zawiodł mistrz Wilna Malinowski z Ogniska KPW. który nic pokazał nic ciekawego. Przegrał on spotkanie wyraźnie na punkty, walcząc z Nowickim z WKS. Śmigły Malinowski chodził po ringu i ani razu w przeciągu trzech rund nie zdradził chęci do walki, ograniczając się do patrzenia w oczy przeciwnikowi i do uśmiechania się. Nudna, beznadziejna walka.

W LEKKIEJ Szczypiorek (AZS) poprawił się technicznie. Przeciwnikiem był „stary" bokser wileński Gudalewski z Ogniska, który w 2 rundzie został za stałe trzymanie przeciwnika zdyskwalifikowany przez sędziego ringowego.

W WADZE PÓŁŚREDNIEJ Wildo (WKS. Śmigły) wygrał przez techniczny K. O. z Borysem (Strzelec). Obaj byli agresywni, ale mieli braki techniczne. Wildo naogół podobał się.

W ŚREDNIEJ Judig (Strzelec), nokauciarz wileński spotkał się z zupełnie nieznanym bokserem Mażulisem (WKS. Śmigły). Obaj idą od razu do walki. Pada grom silnych ciosów. W pierwszej rundzie Judig otrzymuje dwa napomnienia za faule. W drugiej Judig jest o krok od zwycięstwa przez K. O. Wali z całej siły. Mażulis chwieje się na nogach już, już... ale oto rozwiązuje się Mażulisowi rękawiczka — sędzia przerywa walkę. Mażulis odpoczywa — nabiera sił. W trzeciej rundzie Mażulis zaczyna punktować, walczy przytomnie. Sala trzęsie się krzykiem. Obaj są wyczerpani. Zwycięża na punkty Mażulis.

W PÓŁCIĘŻKIEJ Unton (Strzelec) zaprezentował się z jak najlepszej strony. Jest świetnie zbudowany. Ma silne ciosy. Pokonał przez poddanie się po pierwszej rundzie Szosta.

Dobrze reprezentowali się bokserzy WKS. Śmigły, trenowani przez plut. Antoniego Sadowskiego.

W ringu sędziował p. Nowicki. Punkty obliczali pp.: Stencel i Hołownia. Na zawodach obecny był płk. Bobrowki, Kierownik Okr. Urzędu W. F. i P. W.

Kilku czołowych bokserów nie zostało dopuszczonych przez lekarza i dlatego nie było szeregu spotkań.

Skoda mistrzem Warszawy

Wczorajszy mecz bokserski o drużynowe mistrzostwo Warszawy zdecydował o zdobyciu przez Skode mistrzostwa.

Skoda wygrała z Polonją 9:7. Bokserzy Skody w niedzielę 24 b. m. walczyć będą w Wilnie z A. Z. S.

Warszawa przeciwnikiem bokserów AZS. Wileńskiego

Wczoraj Polski Związek Bokserski zawiadomił telegraficznie Wil. Okr. Zw. Bokserski, że w wyniku losowania mistrzostw drużynowych Polski przeciwnikiem mistrza Wilna — AZS. będzie mistrz Warszawy.

Mecz ma się odbyć 24 listopada w Wilnie.

Złóż ofiarę na pomnik Marszałka Piłsudskiego w Wilnie
Konto P. K. O. 146.111

KRONIKA

Poniedz. 18 Listopad

Dziś: Odona P.
Jutro: Elżbiety Kr.

Wschód słońca—godz. 6 m. 58
Zachód słońca—godz. 3 m. 13

Spostrzeżenia Zakładu Meteorologji U S B w Wilnie z dnia 17.XI. 1935 r

Ciśnienie 769
Temperatura średnia + 1
Temperatura najniższa + 5
Temperatura najwyższa — 3
Opad —
Wiatr południowo - wschodni
Tend. spadek, potem lekki wzrost
Uwagi: pogodnie

PRZEPOWIEDNIA POGODY WEDŁUG PIM.:

W dalszym ciągu pogoda słoneczna o zachmurzeniu umiarkowanem.

Nocą dość silne przymrozki, w ciągu dnia temperatura nieco powyżej zera.

Słabe lub umiarkowane wiatry z południowschodu i południa.

DYŻURY APTEK:

Dziś w nocy dyżurują następujące apteki: 1) Miejska (Wileńska 23), 2) Chomiczewskiego (W. Pohulanka 25). 3) Filemonowicza (Wielka 29). 4) Chróścickiego (Ostrobramska 28).

PRZYBYLI DO WILNA

Do hotelu „George'a" przybyli. Kruczkowski Karol z Baranowicz, Hr. Broel Plater Witold z Baranowicz, Wojtowiczowa Jadwiga z Przemyśla.

OSOBISTA.

— **Powrót prezydenta miasta.** Onegdaj powrócił do Wilna prezydent miasta dr. Maleszewski, który bawił ostatnio w Warszawie, gdzie wziął udział jako delegat miasta Wilna w zjeździe przedstawicieli Związku Miast Polskich.

Zjazd poruszył i omówił szereg ważnych zagadnień samorządowych. Na zjeździe, jak słychać, poruszana była również sprawa obniżki płac pracowników komunalnych.

ADMINISTRACYJNA.

— **7 protokułów za potajemny handel w niedzielę.** W ciągu dnia wczorajszego organa policyjne sporządziły 7 protokułów za uprawianie potajemnego handlu w niedzielę.

MIEJSKA.

— **PROJEKT UMIESZCZENIA W BRAMACH KAMIENIC NOWYCH STAWEK KOMORNEGO. Jak się dowiadujemy, istnieje projekt dla orjentacji lokatorów i władz skarbowych wywieszenia w bramach kamienic wykazów nowych stawek komornego dla poszczególnych lokali. Zwrócona ma być również uwaga, by nie interpretowano mylnie przepisów o obniżce komornego na szkodę lokatorów. Tak np. właściciele nieruchomości nie będą mogli powiększać liczby izb mieszkań przez wliczanie alkowy itp.**

— **Bezrobocie wzrasta.** W ciągu ubiegłego tygodnia bezrobocie na terenie Wilna wykazało dalszy wzrost. Obecnie Wilno liczy 5120 bezrobotnych.

SPRAWY SZKOLNE.

— **Tegoroczne ferje zimowe w szkolnictwie.** Władze szkolne przygotowują już zarządzenie w sprawie tegorocznych feryj zimowych w szkolnictwie średniem i powszechnem. W roku bieżącym ferje na Boże Narodzenie trwać będą od 23 grudnia do 9 stycznia włącznie.

Teatr i muzyka

TEATR MIEJSKI NA POHULANCE.

— Dziś, w poniedziałek dn. 18.XI o g. 8 ujrzymy na przedstwieniu wieczorowem po raz ostatni doskonałą komedję psychologiczną M. Achorda „Fotograf i tancerka".

TEATR MUZYCZNY „LUTNIA".

— **Występy Elny Gistedt „Madame Dubarry".** Dziś o g. 8,15 w. ciesząca się wielkiem powodzeniem, wspaniale wystawiona op. Millöckera „Madame Dubarry". W roli tytułowej ujrzymy Elnę Gistedt, która wytworną grą i śpiewem wywołuje zachwyt. W rolach główniejszych zbierają zasłużone oklaski: Bestani, Szczawiński, Tatrzański, Wyrwicz-Wichrowski i Zyenda. Malownicza scena baletowa „Żywa fontanna" zamyka to interesujące widowisko. Ceny miesc zniżone.

— **„Mądra Mama".** Jutro grana będzie w dalszym ciągu pełna humoru i werwy świetna komedja muzyczna Laitaja „Mądra Mama", w której Elna Gistedt świetną swą grą wywołuje ogólny zachwyt.

— **„Księżniczka Czardasza".** Pod kierownictwem reżyserskiem K. Wyrwicz-Wichrowskiego, rozpoczęły się próby z „Księżniczki Czardasza słynnej op. Kalmana, w której Elna Gistedt tworzy niezapomnianą kreację.

WILEŃSKI TEATR OBJAZDOWY:

gra dziś. 18.XI w Mołodecznie — popoł. „Oberżystkę", wieczorem komedję A. Hopwoooda **„Jutro pogoda".**

TEATR „REWJA".

Dziś, w poniedziałek 18 listopada premjera programu rewjowego p. t. „Na szczytach Kaukazu".

Początek przedstawień o godz. 6.30 i 9.

RADJO

WILNO

PONIEDZIAŁEK, dnia 18 listopada 1935 roku.

6.30: Pieśń; 6.33: Pobudka do gimn.; 6.34: Gimnastyka; 6.50: Koncert poranny; W przerwie; 7.20: Dziennik por.; 7.50: Program dz.; 7.55: Informacje; 8.00: Audycja dla szkół; 8.10—11.57: Przerwa; 11.57: Czas; 12.00: Hejnał; 12.03: Dziennik południ.; 12.15: Muzyka salonowa; 13.25 Chwilka gospodarstwa domowego; 13.30: Muzyka popularna; 14.30 -15.15: Przerwa; 15.15: Odcinek powieściowy: 15.25: Życie kulturalne miasta i prowincji; 15.30: Orkiestra Jacka Hiltona; 16,00: Lekcja języka niemieckiego; 16.15: Koncert w wyk. Ork. pod dyr. Tadeusza Seredyńskiego; 16.45: Cień między kumotrami: 17.00: Policja kobieca u nas i gdzieindziej; 17.15: Minuta poezji; 17.20: Debussy — Kwartet d-moll; 17.50: Z podróży po ogrodach zoologicznych w Europie; 18.00: Recital fort. Bronisławy Rosenbaum; 18.30: Program na wtorek; 18.40: Koncert dla młodzieży; 19.00: Litewski odczyt; 19.10: Zimę spędzamy w Trokach. felj. Elżbiety Minkiewiczówny; 19.20: Chwilka społeczna; 19.25: Koncert reklamowy; 19.35: Wiad. sportowe; 19.50: Pogadanka aktualna; 20.00. Audycja żołnierska; 20.30: Kwadrans skrzypiec; 20.45: Dziennik wieczorny; 20.55: Obrazki z Polski współczesnej; 21.00: Wieczór literacki „Pamięci Stefana Żeromskiego"; 21.30: Koncert poświęcony twórczości I. J. Paderewskiego; 22.45: Transmann — Wesoła suita; 23.00: Kom. met.; 23.05—23.30: Muzyka taneczna.

WTOREK, dnia 19 listopada 1935 r.

6.30: Pieśń; 633: Pobudka do gimnastyki; 6.50 Koncert poranny; W przerwie 7.20: Dziennik por.. D. c. Koncertu. 7.50: Program dzien. 7.55: Giełda rolnicza; 8.00: Audycja dla szkół; 8,100: Przerwa; 11,57: Czas; 12,00: Hejnał; 12,03: Dziennik południ.; 12,15: Audycja dla szkół. 12.30: Koncert Pawła Rynasa. 13.25: Chwilka gospodarstwa domowego; 13,30: Z rynku pracy; 13.35: Muzyka popularna. 14.30: Przerwa. 15.15: Odcinek powieściowy 15.25: Życie kulturalne miasta i prowincji. 15.30: Mozaika muzyczna; 16,00: Skrzynka P. K. O. 16.15: Piosenki 16,45: Cała Polska śpiewa; 17.00: Cukier: 17.15:: Muzyka lekka. 17.50: Encyklopedja mówiona. 18.00: Z polskiej lit. fortepjanowej. 18.30: Program na środę. 18.40: Utwory Poulenca. 19.10: Transmisja z podziemi Dominikańskich w Wilnie; 19.25: Koncert reklamowy; 19.35: Wiad. sport.; 19.50: Pogadanka aktualna; 20.00: Aktualny monolog. 20.10: Muzyka lekka. 20.45 Dzien wiecz. 20.55: Obrazki z Polski. 21.00: Koncert poświęcony twórczości Händla. 22.00: Muzyka taneczna. 22.30: Ostatni laureat nagrody Nobla Hans Stemann i jego dzieło. 22.45: Romantyczne Wilno, odczyt w języku angielskim 23.00: Kom. met. 23.05: Muzyka taneczna.

Kina i Filmy

„MĘŻCZYŹNI WOLĄ MĘŻATKI"
Kino „Casino".

Wytwórnia amerykańska „Metro Goldwyn Mayer" nakręca specjalny cykl filmów z popularną aktorką — Joan Grawford. Filmy te z reguły otrzymują wyjątkowo staranną wystawę i obsadę, lecz grzeszą ostatnio zbytniem podobieństwem. Scenarjusze są zamawiane widocznie en gros specjalnie dla Grawford, artystki o niewątpliwie ciekawej i oryginalnej osobowości. Szkoda tylko, że w ten sposób zmuszają tę artystkę do ciągłego powtarzania się, do odtwarzania tego samego typu kobiety subtelnej, mądrej, dowcipnej i prawego charakteru. Filmy z Joan Grawford są zawsze prawie odźwierciadleniem trybu życia i poglądów współczesnej bogatej młodzieży amerykańskiej, lekkomyślnej, roztańczonej, rozpitej, rozbawionej.

Dlaczego właściwie tytuł filmu brzmi: „Mężczyźni wolą mężatki"? pozostanie to prawdopodobnie na zawsze tajemnicą wytwórni. Z treści filmu raczej wynika, że to właśnie mężatki najbardziej narażone są na przykrości i zdrady ze strony mężów.

Scenarjusz filmu ustępuje poprzednim filmom Grawford. Jest zbyt mało urozmaicony, pozbawiony bardziej wartkiego tempa. Reżyser Griffith nie umie dostatecznie wykorzystać wszystkich walorów bohaterki obrazu. Jedną z największych zalet Joan Grawford jest jej umiejętność pięknego poruszania się. Umie tworzyć chodząc, tańcząc lub biegnąc — symfonje ruchu. Ta strona jej talentu nie została tu wykorzystana. Pozatem gra Grawford stoi na wysokim poziomie. Artystka o kolosalnej rutynie, umie mówić na filmie, jak prawie żadna in. Przyjemny tembre głosu i cudowna dykcja sprawiają, że pomimo tego, że w filmach jej jest wielka obfitość djalogów, nie nużą one. Zresztą, Grawford gra prawie zawsze na czele pierwszorzędnej obsady i to często z tymi samymi partnerami, doskonale z nią zgranymi. A więc znów widzimy Roberta Montgomery. Tym razem gra on rolę wielce lekkomyślnego małżonka, wyposażonego, zresztą, w tyle uroku, że chętnie przebaczamy mu, w ślad za żoną, wszelkie jego zdrady i urwisostwa. Blado natomiast wypadła mała, niewdzięczna rólka młodego, przyjemnego i powściągliwego artysty Franchot Tone'a (nota bene odniedawna — prawdziwego męża Grawford). Doskonała jest Edna May Oliver, o kształtach ciała i twarzy prawdziwie groteskowych — w roli wesołej i energicznej „babci". Na specjalne wyróżnienie zasługuje czworonożny artysta przepiękny pies, wywołujący zachwyt widowni.

Obraz jest wystawiony ładnie. Dekoracje są zbudowane ze smakiem, zdjęcia bez zarzutu, piękne, jak zawsze — toalety Grawford wzbudzają zachwyt „płci słabej" na sali.

Nad program — filmik krótkometrażowy morski, stary PAT, oraz przemiła groteska rysunkowa Fleischera p. t. „Fałszywy kotek" z małą gwiazdą rysunkową — Betty Boop. *A. Sid.*

REDAKCJA i ADMINISTRACJA: Wilno, Bisk. Bandurskiego 4. Telefony: Redakcji 79, Administr. 99. Redaktor naczelny przyjmuje od g. 2—3 ppoł. Sekretarz redakcji przyjmuje od g. 1—3 pp. **Administracja czynna od g. 9½—3½ ppoł. Rękopisów** Redakcja nie zwraca. Dyrektor wydawnictwa przyjmuje od g. 1—2 ppoł. **Ogłoszenia są przyjmowane: od godz. 9½—3½ i 7—9 wiecz.** Konto czekowe P. K. O. nr, 80.750. Drukarnia — ul. Bisk. Bandurskiego 4, telefon 3-40.

CENA PRENUMERATY: miesięcznie z odnoszeniem do domu lub przesyłką pocztową i dodatkiem książkowym 3 zł., z odbiorem w administr. bez dodatku książkowego 2 zł. 50 gr., zagranicą 6 zł.
CENA OGŁOSZEŃ: Za wiersz milimetr. przed tekstem — 75 gr., w tekście 60 gr., za tekst. 30 gr., kronika redakc. i komunikaty — 60 gr. za wiersz jednoszp., ogłosz. mieszkan. — 10 gr. za wyraz. **Do tych cen dolicza się** za ogłoszenia cyfrowe i tabelaryczne 50%. Dla poszukujących pracy 50% zniżki. Układ ogłoszeń w tekście 4-ro łamowy, za tekstem 8-mio łamowy. **Za treść ogłoszeń** i rubrykę „nadesłane" Redakcja nie odpowiada. Administracja zastrzega sobie prawo zmiany terminu druku ogłoszeń i nie przyjmuje zastrzeżeń miejsca.

Wydawnictwo „Kurjer Wileński" Sp. z o. o. Druk. „Znicz", Wilno, ul. Bisk. Bandurskiego 4, tel. 3-40. Redaktor odp. Ludwik Jankowski.